

Uusi Arvopohjainen Demokratia

Luku 1

Nämä kirjoitukset ovat peräisin UAD-mallin alkuperäisestä e-kirjasta, joka julkaistiin verkossa vuonna 2014. Luvut tarjoavat lukijalle syvemmän näkemyksen siitä, miten UAD-malli voisi käytännössä toimia ja tehostaa Suomen hallintoa.

Luvut on sittemmin editoitu ja korjattu tekoälyn avulla. Olen myös lisännyt lukuja sekä poistanut joitakin kohtia. Ne eivät ole samassa järjestyksessä kuin e-kirjassa. Nyt ne ovat blogi muodossa. Mietelauseet mm. www.hyveet.fi

Kirjoituksissa esittämät ideat ovat minun henkilökohtaisia näkemyksiäni, ja ne on tarkoitettu vain antamaan suuntaa siihen, miten Suomen hallintomallia voitaisiin kehittää. UAD-hallitus tulee aikanaan tekemään näistä asioista päätökset omien linjaustensa mukaisesti.

“Kokemus on osoittanut, että ihmiskunnalla on taipumus kärsiä niin kauan kuin paha on siedettävissä, sen sijaan, että se hakisi itselleen oikeutta rikkomalla muotit, joihin se on tottunut.” - Ote Yhdysvaltojen itsenäisyysjulistuksesta

Nyky-yhteiskunnan haasteet

Me elämme aikaa, jossa yhteiskunnan ongelmat ovat erittäin monisyisiä ja monimutkaisia – mutta valitettavasti johtajamme eivät näytä kykenevän selvittämään niitä. Kun jopa maailman viisaimmat ekonomistit ja asiantutijat eivät löydä yhteistä säveltä ratkaistakseen globaaleja kriisejä, miten voimme sitten uskoa, että usein huonosti koulutetut poliitikot pystyisivät ohjaamaan meitä kohti ratkaisua?

On helppo väittää, että poliitikoilla on takanaan päteviä neuvonantajia. Totuus on kuitenkin se, että näillä neuvonantajilla on usein saman aatemaailman kaavat – he eivät kyseenalaista toistensa ajattelutapaa, vaan ruokkivat vanhojen, rajoittavien rakenteiden mallia.

Tampereen yliopiston valtio-opin professori Ilkka Ruostetsaari kiteyttää tämän hyvin: virkamiesten henkilökohtainen tausta muokkaa päätösten sisältöä jo valmisteluvaiheessa. Korkeiden virkamiesten valtava vaikutusvalta määrittää, mitä asioita edes päästään käsittelemään – heidän arvo- ja linjavalintansa eivät koskaan ole täysin puolueettomia.

Ajatellaan vaikka entistä valtionvarainministeriä Jutta Urpilaista, jota moitittiin siitä, että hän työskenteli järjestelmällisesti yksin, eikä kuunnellut muita ääniä. Onko viisasta antaa opettajakoulutuksen omaavan henkilön yksin päättää niistä kriittisistä asioista, joiden vaikutukset ulottuvat koko kansaan ja maahan? Myös entinen pääministeri Matti Vanhanen on myöntänyt, että pääministerin rooli on äärimmäisen yksinäinen – vaikea tasapainoilla oman puolueen uskollisuuden ja koko kansan edun välillä on hidastanut todellista uudistumista.

Kaikkein pahinta on, että päätökset tehdään yleensä puoluepoliittisten intressien ja henkilökohtaisen edun tavoittelun kautta, eikä objektiivisesti punniten kaikkia asianhaaroja. (Turun tunnin juna on tästä hyvä esimerkki.) Tämä on yksi suurimmista ongelmista meidän poliittisessa mallissamme – järjestelmä, joka myöntää yksinoikeuden valtaan niille, jotka eivät halua todellista kansan hyvää vaan tavoittelevat omaa etuaan.

George Orwellin varoitus

Kirjailija George Orwell kirjoitti 1940-luvulla sarkastisen hallitsijan seinätaulun: *Pyri jakamaan suuret kansanjoukot ryhmiin ja aiheuta näiden ryhmien välille jännitystä; näin estät kilpailevien valtakeskittymien synnyn, jotka uhkaavat omaa valtaasi. Pyri synnyttämään vastakkainasettelua ja epäluuloa ihmisten keskuuteen; keskenään yhteistyöhön kykenemättömät ryhmät tarvitsevat voimakasta keskushallintoa. Ylläpidä ja levitä uskoa ihmisen luontaisesta pahuudesta, ahneudesta ja yhteistyökyvyttömyydestä; näin saat kansan hyväksynnän vahvalle poliisille ja armeijalle. Pidä kansa jatkuvasti sopivan niukkuuden, pelon ja epävarmuuden tilassa; näin ihmiset pysyvät pelokkaina ja kiireisinä, eikä heille jää liikaa aikaa teroittaa yhteiskunnallista kritiikkiään. Irrota politiikka ja talous reaali maailman tosiasioista ja käytä niistä puhuessasi kieltä, jota et itsekään ymmärrä; näin annat itsestäsi kuvan asiantuntijana ja nouset kaiken arvostelun yläpuolelle.*

Valitettavasti nykyinen tapa hallita maailmaa noudattaa juuri näitä Orwellin varoituksia. Kun vertaamme Italiassa kaaosta Berlusconin tempauksissa, Yhdysvalloissa kahden puolueen raivoisaa valtataistelua ja Venäjän sekä monien Aasian maiden sortoa – voimme vain olla kiitollisia siitä, että Suomessa näkyy vielä ripaus järkeä. Mutta nyt (vuonna 2025) nämä uhat ovat levinneet myös meidän kotimaahamme.

Millaiset henkilöt haluavat poliitikoiksi?

Sotilaaksi tai luonnonsuojelijaksi hakeutuu yleensä henkilö, jolle näiden ammattien arvot ja elämäntyyli ovat tärkeitä. Sama pätee myös poliitikkoihin. Poliitikoksi ryhtyy usein ihminen, jonka arvomaailmaan kuuluvat poliittinen (ja usein muukin) kieroilu ja juonittelu, lehmänkaupat, oman edun ajaminen, suuri ego sekä halu julkisuuteen ja valtaan.

Puolueet eivät salli sooloilua, vaan ne vaientavat ne harvat tunnolliset poliitikot, jotka aidosti haluaisivat ajaa kansan etua. Kaikki päätökset tehdään puoluepolitiikan ehdoilla. Seura tekee kaltaisekseen, ja näistä alun perin tunnollisista henkilöistä kasvaa lopulta kyynisiä ja vallanhaluisia ammattipoliitikkoja. Ammattipoliitikot harjoittavat kylmää puoluepolitiikkaa, jossa kansan etu ei paina juuri mitään.

Tie uuteen järjestelmään

Monet henkilöt ja organisaatiot ovat huolissaan Suomen velkaantumisesta, luonnonsuojelusta ja riistokapitalismista. He toivoisivat, että poliitikot ryhtyisivät hallitsemaan ilman jatkuvaa politikointia ja että puolueet puhaltavat yhteen hiileen. Toisin sanoen nämä huolestuneet ihmiset haluaisivat korjata nykyisen järjestelmän.

Mutta onko sen korjaaminen enää mahdollista? Ei ole. Piintyneet poliitikot ja puolueet eivät pysty eivätkä halua oppia uusia toimintatapoja. Nykyisen hallintomallin palauttaminen terveeksi ja neutraaliksi on täysin mahdoton ajatus.

On tullut aika luoda kokonaan uusi järjestelmä, jossa ei ole poliitikkoja eikä puolueita, vaan työlleen omistautuneita ammattilaisia, joille työskentely Suomen ja sen kansalaisten hyväksi on kutsumus. Tässä on UAD-mallin ja muiden hyvää tarkoittavien organisaatioiden esittämien mallien suurin ero: on liian myöhäistä korjata vanhaa. On luotava uutta!

Tämän kirjan sivuilla ei käsitellä vain poliittisia epäkohtia – ne ovat herätyskello, joka kutsuu meitä kaikkia pohtimaan, millaista yhteiskuntaa haluamme rakentaa. Meillä on mahdollisuus, ja jopa velvollisuus, heittää vanha malli syrjään ja tarttua tulevaisuuden mahdollisuuksiin – yhteiseen, oikeudenmukaiseen ja elämäniloa täynnä olevaan maailmaan.

On aika aloittaa arvovallankumous – etsi omat intohimosi ja liity mukaan rakentamaan uutta järjestelmää, joka palvelee meitä kaikkia!

www.uad-malli.org

“Tahtoisin toteuttaa suuria ja jaloja asioita, mutta ensisijainen velvollisuuteni on toteuttaa pieniä asioita ikään kuin ne olisivat suuria ja jaloja.” — Helen Keller